

Prevalencija simptoma TMD u stanovništvu Rijeke, Hrvatska

Gržić R, Kovač Z, Delić Z, Uhač I, Kovačević D, Blečić D, Šimunović-Šoškić M.

Medicinski fakultet u Rijeci, Katedra za stomatološku protetiku, Rijeka, Hrvatska

Svrha ovog istraživanja bila je ispitati prevalenciju simptoma TMD u stanovništvu Rijeke. Istraživanje je provedeno na uzorku 408 odraslih osoba starih od 18-84 godine, podijeljenih po dobi i spolu.

Postojanje TMD simptoma dobili smo upotrebom kliničko-anamnestičkih upitnika koji se sastojao od 11 pitanja tipičnih za TMD simptomatologiju. Okluzalne parametre dobili smo raščlambom RCP, ICP prednjega vođenja i lateralnih kretnji. Kliničke znakove TMD dobili smo palpacijom mišića žvakača i TMJ.

Anamnezom smo došli do podatka da je 16 % ispitanika izjavilo kako ima noćni bruksizam, a 33 % dnevni. 26 % ispitanika osjetilo je škljocanje u zglobovima. 37 % pacijenata ima uz bruksizam i glavobolju, 35 % ima bolan vrat i ramena, a 33 % ima škljocanje u TMZ. U skupini pacijenata bez bruksizma 41 % ima glavobolju, 29 % bolni vrat i 24 % ima škljocanje.

Možemo zaključiti da postoji veza između pojave noćnog bruksizma i bolnosti mišića vrata i ramena te škljocanje TMZ.

Prevalence of Self-Reported Symptoms of TMD in a Population of Rijeka, Croatia

Gržić R, Kovač Z, Delić Z, Uhač I, Kovačević D, Blečić D, Šimunović-Šoškić M.

Faculty of Medicine, School of Dental Medicine, Rijeka, Croatia

The aim of this study was to evaluate the prevalence of temporomandibular disorder (TMD) symptoms in a population of Rijeka, Croatia. The study was performed on a sample of 408 adult subjects, aged 18-84 years divided into three groups by age and gender.

The presence and severity of TMD was determined by using a self-reported anamnestic questionnaire comprised

of 11 questions regarding common TMD symptoms. Occlusal evaluation included analyses of RCP, ICP, anterolateral guidance, and nonworking side contacts during mandibular movements. Palpation of the muscles and TMJ was performed to detect clinical signs of TMD.

A total of 16 % of the examinees had self-reported nocturnal bruxism and 33 % had daily bruxism. 26 % of the examinees experienced TMJ clicking. 28 % of the examinees experienced tension type headache, more than once a month. 37 % of the patients with bruxism had headaches, 35 % had painful necks and shoulders, and 33 % experienced TMJ clicking. Of those who did not suffer from bruxism, 41 % had headaches, 29 % had painful neck and shoulders and 24% had TMJ clicking.

It appears that sleep bruxism is related with the presence of painful neck and shoulders and TMJ clicking.

Pacijenti s posttraumatskim stres poremećajem i parodontno zdravlje

Haban V¹, Aurer A¹, Ivić-Kardum M¹, Mravak-Stipetić M², Gall-Trošelj K³, Aurer-Koželj J.¹

¹*Zavod za parodontologiju, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska*

²*Zavod za oralnu medicinu, Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska*

³*Zavod zamolekularnu medicinu, Institut "Ruđer Bošković", Zagreb, Hrvatska*

E-mail: aurer@sfzg.hr

Progresija parodontitisa ovisi o istodobnoj pojavi nekoliko čimbenika bolesti. Osim mikroorganizama subgingivnog plaka pokazano je da stres, promjenom odgovora domaćina, pridonosi destrukciji tkiva u parodontnoj bolesti. Ratni stres može izazvati trajne posljedice, uključujući posttraumatski stresni poremećaj (PTSP). Željeli smo ispitati prevalenciju nekih parodontnih patogena, povezanost tih mikroorganizama s kliničkim parametrima parodontitisa i utjecaj ratnoga stresa na parodontno zdravlje u pacijenata s PTSP-om. Istraživanje je provedeno na 130 ispitanika: 50 ratnih veterana oboljelih i liječenih od PTSP-a, 50 osoba s progresivnim parodontitisom (PP) i 30 parodontno zdravih osoba. Skupina s progresivnim parodontitisom uključuje oboljele od kroničnog (CO) i agresivnog (AP) parodontitisa. Jedino je skupina ratnih